

Oddelenie EPIDEMIOLOGIE informuje :

Infekčná žltáčka - ŽLTÁČKA

choroba nielen špinavých rúk

Hepatitída typu A

sa nazýva tiež chorobou špinavých rúk. Nie je to však ochorenie iba Vašich špinavých rúk, ale aj špinavých rúk niekoho iného. Prenáša sa v podmienkach zhoršenej hygieny. Infikovaná osoba vylučuje vírus stolicou a tento sa môže preniesť na inú osobu prostredníctvom infikovaných potravín, kontaminovanej vody a pod. Stolicou sa vírus vylučuje týždeň až 14 dní predtým, než osoba viditeľne ochorie. Krvou sa potom vírus dostane do pečene, kde sa množí v pečevných bunkách, ničí ich a spôsobuje tak zápal pečevného tkaniva. So žlčou sa potom vylučuje do stolice a cyklus sa opakuje. Hepatitída typu A neprechádza do chronického štádia, **liečba však môže trvať aj niekoľko mesiacov** a vyskytli sa aj prípady, kedy došlo k zlyhaniu funkcie pečene a následnej smrti.

Najvyšší výskyt hepatitídy A je medzi deťmi predškolského a školského veku. Vzhľadom na to, že na deti sa v kolektíve nedá úplne dohliadať, je riziko výskytu medzi nimi väčšie. Deti si medzi sebou veľmi radi vymieňajú rôzne predmety, a často si dávajú do úst neumyté prsty.

Nakazený človek neumytými rukami kontaktuje predmety a potraviny. Vďaka vysokej odolnosti a infekčnosti vírusu sa žltáčka šíri veľmi rýchlo. U detí má žltáčka ľahší priebeh ako u dospelých - veľmi často ľahko a skryte - bez akýchkoľvek klinických príznakov. Preto deti nepoznane a ľahko prenášajú vírus do svojich rodín, kde po prenose u dospelých prebieha ochorenie takmer vždy s jasnými príznakmi a závažnejšou formou ako u detí.

Z hľadiska šírenia nákazy sú najnebezpečnejšie infikované osoby, ktoré na sebe nepozorujú žiadne klinické príznaky. Je to takmer 50 % z počtu infikovaných osôb. Riziko výskytu vzrastá najmä v čase povodní a záplav. Žltáčku si môžeme priniesť aj zo zahraničnej dovolenky, najmä z krajín s nižším hygienickým štandardom.

Príznaky

Inkubačná doba trvá 14-50 dní, priemerne mesiac. V tomto období môže veľmi ľahko dôjsť k nákaze ďalších osôb. Prvé príznaky ochorenia nie sú typické, môžu sa prejaviť ako chrípka únava, teploty, svalové bolesti. Po niekoľkých dňoch sa objavia zažívacie obtiaže (zvracanie, bolesti v hornej časti brucha, nechut' k jedlu).

Neskôr sa môže objaviť:

- tmavý moč
- svetlá stolica
- žlté sfarbenie kože a očných bielkov

Ochorenie však môže prebiehať bez akýchkoľvek príznakov a preukáže sa až po lekárskom vyšetrení. Liečba obyčajne prebieha na infekčnom oddelení.

Výskyt a závažnosť príznakov narastá s vekom. U detí a mladých ľudí prebieha ochorenie väčšinou bez komplikácií. S pribúdajúcim vekom má však ochorenie často vážnejší priebeh a rekonvalescencia trvá dlhšie. U starších pacientov sa môže ochorenie skončiť aj smrťou.

Ako sa môžeme nakaziť Hepatitídou?

Hepatitída nie je ochorenie, ktorým sa možno nakaziť len v podmienkach so zníženými hygienickými štandardami, ale je to ochorenie, ktoré môže ohroziť každého z nás.

Žltáčkou sa možno nakaziť najmä:

- pitím neprevarenej vody z infikovaného domáceho vodného zdroja - obyčajnou kockou ľadu v nápoji, ale aj chutnou zmrzlinou
- málo prevarenou stravou, či konzumáciou nedostatočne tepelne upravených morských živočíchov a rýb
- rizikové sú kontakty s domácim obyvateľstvom v cudzích krajinách, vyhýbať by sme sa mali náhodným sexuálnym stykom
- poranením - všade tam, kde prideme do styku s krvou
- pri nedostatočnom čistení nástrojov na manikúru, pedikúru alebo pri tetovaní v salónoch

Na prenos nákazy postačia neumyté ruky a zanedbanie zásad osobnej hygieny, ale aj mikroskopické množstvo čerstvej alebo zaschnutej krvi. Následky ochorenia sú vážne - minimálne na rok vyradia chorého z aktívneho života, navyše môžu prejsť do chronického štádia, spôsobiť rakovinu pečene a v konečnom dôsledku smrť.

Prevenia - Najúčinnnejšia ochrana

Chráňte seba a svojich blízkych pred zákernou žltáčkou jedinou spoľahlivou ochranou - očkovaním!

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde A a B poskytuje účinnú zbraň, ako predchádzať a zabrániť vysoko infekčným a nebezpečným ochoreniam pečene.

NEZABUDNITE! Následky žltacky sú naveky. Očkovanie proti nej tiež.

Očkovacia vakcína je spoľahlivá a protilátky, ktoré sa po jej aplikácii vytvoria, chránia jedinca niekoľko rokov. Preočkovanie je doporučené po 10 rokoch no najnovšie výsledky klinických štúdií potvrdzujú dlhodobé pretrvávanie imunity.

Očkovanie malých detí a dospievajúcej mládeže je dôležité najmä preto, že imunita sa u nich vytvára skôr, ako sa dostávajú do rizikového obdobia (15-24 rokov).

O najvhodnejšom očkovaní proti žltacke sa informujte u Vášho lekára.

zamestnanci odd. epidemiológie
RÚVZ so sídlom v Michalovciach